

Vysoké školy v letech 1990–2005

Před patnácti lety nastoupily naše vysoké školy spolu s celou společností cestu transformace. Zpočátku dokonce v roli protagonistů. Souhrou několika příznivých okolností se podařilo, že Federální shromáždění již v červnu 1990 přijalo zákon č. 172/1990 Sb., o vysokých školách, který jim poskytl zcela nebývalou míru svobody, autonomie a samosprávy. Za uplynulých patnáct let se v našem vysokém školství mnohé změnilo a bylo by možno o tom napsat obsáhlou studii. Místo toho se pokusíme podívat na toto období očima osobností, které stály v prvních transformačních letech v čele vysokých škol.

V tomto čísle přinášíme rozhovor s doc. RNDr. Jiřím Holendou, CSc., prvním rektorem Západočeské univerzity v Plzni.

JIŘÍ HOLEND A

7. června 1933	narozen v Písku
1952–1953	účetní v Lesním závodu Polabí
1953–1958	studium matematiky na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy v Praze
1958–1961	středoškolský profesor v Sušici
1961–1962	asistent katedry matematiky na Vysoké škole strojní a elektrotechnické (VŠSE) v Plzni
1962–1990	docent matematiky na VŠSE v Plzni
1982	CSc. v oboru aproximačních a numerických metod
1983	RNDr. na Univerzitě Karlově v Praze
1990–1992	rektor VŠSE v Plzni
1992–1998	rektor Západočeské univerzity (ZČU) v Plzni
od roku 1998	působí na Fakultě aplikovaných věd ZČU

Kdo přišel s myšlenkou vybudovat v Plzni Západočeskou univerzitu? Čím to zdůvodňoval?

S návrhem na založení univerzity v Plzni poprvé vystoupil 12. listopadu 1911 T.G. Masaryk při příležitosti veřejné schůze plzeňské městské organizace Pokrokové strany. Masaryk vyzval město Plzeň, aby se zasadilo o založení české univerzity ve městě. Podle něho to nebylo nesplnitelné přání.

Léta plynula a postupem doby vznikly v Plzni tři samostatné vysokoškolské instituce – Lékařská fakulta UK, Pedagogická fakulta v Plzni a Vysoká škola strojní a elektrotechnická. Vzácnou souhrou náhod se již koncem roku 1989 scházela řada ochotných pedagogů, studentů i osobností veřejného života, kteří pochopili příležitost a rozhodli se věnovat svůj čas myšlence dalšího rozvoje vysokého školství v Plzni. Okamžitě také podnikli konkrétní kroky. Tak již v roce 1990 začala

fungovat Mezinárodní letní jazyková škola s cílem napomáhat odstraňování jazykových bariér. V tomtéž roce přijaly na VŠSE své studenty kromě Fakulty strojní a Fakulty elektrotechnické i nově vzniklé Fakulta ekonomická a Fakulta aplikovaných věd. Začala rovněž jednání o spojení samostatné Pedagogické fakulty a VŠSE. Přípravná jednání vyústila v podpis dohody o podmínkách vzniku Západočeské univerzity. Ta byla projednána a schválena na společném setkání akademických senátů a vedení VŠSE a Pedagogické fakulty dne 10. září 1990.

Dle dohody tedy měla ZČU logicky vzniknout sloučením VŠSE a Pedagogické fakulty. Bohužel ne všechno z této dohody bylo dotaženo do konce. Nová vysoká škola měla být podle zaměření jednotlivých fakult vnitřně organizačně uspořádána na fakulty technicko-ekonomického směru a směru univerzitního. Směr technicko-ekonomický měly tvořit fakulty strojní, elektrotechnická, aplikovaných věd a ekonomická, směr univerzitní zase stávající Pedagogická fakulta a fakulty, s jejichž zřízením se počítalo – Fakulta přírodovědecká a Fakulta humanitní. Zřídit je měl nový akademický senát vzniklý z členů dosavadních akademických senátů škol sloučených v Západočeskou univerzitu. Koordinací prací souvisejících se vznikem obou fakult pak byl pověřen dosavadní děkan Pedagogické fakulty. Vedení Pedagogické fakulty však úsilí potřebné k vytvoření nových fakult nevyvinulo. Zatímco Fakulta humanitní byla přes mnohé komplikace zřízena v roce 1999 jako Fakulta humanitních studií, k založení fakulty přírodovědeckého typu, jak víme, ani po 14 letech nedošlo.

Byl někdo proti myšlence založit v Plzni univerzitu?

V Plzni jsem zaregistroval jediný veřejně pronesený hlas proti založení univerzity. Bylo to na zasedání Zastupitelstva města Plzně, kdy šlo o podporu založení ZČU. Dotyčný zastupitel z řad KSČM zesměšnil sám sebe výrokem:

„Plzeň existuje téměř 700 let bez univerzity a obejde se jistě bez ní i nadále!“ Zřejmě patřil mezi ty, co tenkrát ještě věřili na srp a kladivo.

Kterou překážku bylo nejobtížnější překonat?

Z mého pohledu bylo nejobtížnější rozpuštění 72 členného Ústavu marxismu-leninismu VŠSE, který

před rokem 1990 zajišťoval příslušnou výuku nejen na VŠSE, ale i na LF UK a samostatné Pedagogické fakultě. Bylo to lidsky krajně nepříjemné, ale zcela nezbytné. Zůstali na doporučení studentů jen tři učitelé, kteří dostali příležitost rekvalifikace na Filozofické fakultě UK, což se ukázalo jako správné řešení.

Z širšího pohledu to ovšem byly ty překážky, které se vůbec nepodařilo překonat a které dosud ovlivňují rozhodující zdárný rozvoj univerzit. Mám na mysli vnitřní úroveň akademické obce, nasazení pedagogů, studijní píli i připravenost uchazečů o studium; jsou také vnější podmínky dané stavem společnosti, akreditací, hodnocením všech grantů i záměrů a kritériem institucionálního financování.

Od samého počátku jsem dělil zaměstnance na tažné, chovné a škodné. Bohužel dodnes se nepodařilo zcela vymýtiti ani kategorii škodných! V poslední době dělím „uchazeče“ o studium na studenty, posluchače a zapsané. Bohužel počet zapsaných z kategorie tzv. recyklovaných na vysokých školách přibývá. Nepochybně na to má vliv i přežití kritérium financování vysokých škol podle počtu „studentů“. To totiž vede i k nepříliš šťastnému zakládání „poboček“ v různých městech. To však není rozvoj vysokých škol správným směrem. Je to pouze honba za vyšším počtem „studentů“, o jejichž kvalitě vážně pochybuji.

Všechna hodnotící kritéria Akreditační komise i grantových agentur musí brát v úvahu výstupy, dynamiku rozvoje institucí, jejich strategické záměry, a nikoliv jejich jména a tradice. Vláda pak nesmí trvale přehlížet podfinancování vysokých škol a rozrůstání sítě vysokých škol při snižování počtu mladistvých v populačních ročnících.

Jednou ze silných stránek ZČU je Fakulta aplikovaných věd. Vznikla velmi brzy po založení ZČU, možná zároveň, takže to vypadá, že její vznik byl promyšlen ještě před listopadem 1989. Bylo tomu tak?

Fakulta aplikovaných věd vznikla ještě před založením ZČU, a to na VŠSE. Potíže nastaly s jejím názvem, ale posléze se, nevím jak, podařilo přesvědčit i Akreditační komisi, že je založení takové fakulty vhodné. Doba nám dala za pravdu. Dnes je Fakulta aplikovaných věd ZČU hodnocena jako jedna z nejlepších fakult v České republice. Za její rozvoj patří

dík především jejím děkanům *Míkovi, Ježkovi, Křenovi* i všem vedoucím jejich kateder.

Pamatuji se na námitky, které zaznívaly např. v ČNR při projednávání zákona o založení nových vysokých škol, že univerzita má mít čtyři klasické fakulty a ne fakulty strojní nebo elektrotechnickou. Takováto škola pak není žádná univerzita. Co jste si o tom tehdy myslel a co si o tom myslíte dnes?

Ti, co se ještě v roce 1991 domnívali, že univerzita má mít čtyři (nebo jen čtyři) klasické fakulty, neuvažovali o tom, co vyžaduje rozvoj lidské společnosti. Od roku 1995 jsem v rámci CRE a později EUA navštívil řadu evropských univerzit, a to jako auditor programu „Institutional Evaluation Programme of European Universities“. Navštívil jsem univerzity v Lisabonu, Bruselu, Eichstättu, Bratislavě, Wroclavi, Patrasu, Záhřebu, Tuzle, Bihači a letos v Barceloně a žádné dvě nebyly stejné ani v zaměření, ani ve struktuře, ani ve způsobu řízení. Jedno je však jasné. Vysokoškolská instituce, ať se nazývá jakkoliv, má mít jasný strategický záměr a v něm dát odpověď na několik základních otázek:

- V jakém je stavu (SWOT analýza)?
- Kam míří (poslání)?
- Jaké konkrétní kroky bude provádět k naplnění poslání (priority)?
- Jak se bude dozvídat, že odpovídající programy fungují (evaluace)?
- Kde jsou zdroje chystaného rozvoje (kapacita)?

Z odpovědí na tyto otázky pak vyplyne, o jakou vysokoškolskou instituci opravdu jde. Nic neříká ani název, ba ani stáří! Vždyť i ti nejlepší profesori mohou mnohdy (i dnes) zpomalit, případně zbrzdit rozvoj některého oboru, instituce či celé sítě vysokých škol. Jako příklad uvádím situaci s rozvojem počítačů v České republice. K jejich rozvoji nepřispěli slovní profesori z Univerzity Karlovy, ale obyčejní asistenti a docenti jiných vysokých škol.

Vrátím-li se k naší koncepci kombinované univerzity (viz odpověď na první otázku), ukazuje se její životaschopnost právě v možnosti široké nabídky studijních programů doplněných možnostmi nabídky

certifikovaných programů, a to díky interfakultnímu působení kateder.

Pokoušel jste se přizvat do společenství ZČU také Lékařskou fakultu UK?

Z počátku jsem tu možnost, že Lékařská fakulta UK může být jednou z fakult ZČU, bral vážně. Tak kvalitní fakulta by byla obrovským přínosem pro rozvoj multifunkčního působení v rámci ZČU v řadě oborů. Na druhé straně jsem viděl na UK pět lékařských fakult, což mně připadalo neobvyklé a svým způsobem zbytečné. Nebral jsem příliš v úvahu váhu tradice a jména této univerzity. Podle vyjádření pana rektora *Radima Palouše* vše záleželo pouze na vůli akademické obce LF v Plzni a ta byla zcela jasná – zůstat v rámci UK.

Dnes jsem rád, že se tak stalo, z více důvodů. V rámci naší integrované univerzity by to byla až příliš dominantní fakulta s trvale rebelující částí akademické obce a přinášející další problémy. Odborná spolupráce obou institucí, o kterou opravdu jde, je dnes bez problémů. Jako zastupitel města Plzně kvituji rovněž s povděkem, že do vysokého školství v Plzni „tečou“ peníze z více zdrojů.

ZČU se jako jedna z prvních našich vysokých škol intenzivně zapojila do programu TEMPUS, Socrates, Leonardo a je v nich dosud nadprůměrně úspěšná. Čím to?

V roce 1995 byl vytvořen 1. strategický plán ZČU, jehož součástí byla i strategie rozvoje zahraničních styků. 1. července 1995 byl zřízen po dlouhých debatách zahraniční odbor ZČU. Veškeré záměry a organizační změny jsou však k ničemu, pokud nenajdete osobnost, která dokáže iniciativně nezbytnou práci rozjet a obklopit se schopnými spolupracovníky. Takovou osobností byla paní *Mgr. Eva Valentová* a jí především patří díky za to, že rok 1995 a další léta byla mimořádně úspěšná pro účast ZČU v projektech TEMPUS, neboť ZČU získala celkem pět nových projektů (tři jako partner, dva jako koordinátor). Koordinovala čtyři projekty, jejichž výsledky měly široký dopad, neboť se v nich řešila problematika společná více fakultám (zabezpečování a evaluace kvality vzdělávání, přenos kreditů a vzájemné uznávání studijních pobytů a praxí, restrukturalizace oddělení zahraničních styků a jejich transformace na moderní, plně profesionálně řízené zahraniční odbory). ZČU dále získala projekt CZALP (Czech Academic

Links Programme) a projekt pro zvyšování jazykových dovedností vedoucích pracovníků. Problematika řešená v CZALP zahrnovala modernizaci učebních plánů inženýrského studia, rehabilitaci a novou náplň praxí, přenos technologií, vytvoření sítě malých a středních podniků spolupracujících s univerzitou a vybudování technologického parku.

Jaký to mělo zpětný vliv na školu?

Zpětný vliv byl pochopitelně značný. Úspěšně pokračovaly projekty financované z dalších nadací pro rozvoj oboru Veřejná správa a pro modernizaci zahraničního odboru ZČU (grant z Mellonovy nadace) a pro spolupráci Fakulty ekonomické a Marquette University, USA (grant USIA).

Zahraněční odbor ZČU se podílel na přípravách, organizaci a programu dvou významných konferencí s mezinárodní účastí. První z nich byla konference pořádaná v květnu 1995 katedrou historie Fakulty pedagogické u příležitosti oslav 700. výročí založení města Plzně a 50. výročí osvobození americkou armádou. Druhá konference (International Conference on Languages for Specific Purposes at Universities in the Czech Republic), která se konala 14.-15. září v Praze, byla zorganizována ve spolupráci s Vysokou školou ekonomickou v Praze a byla též závěrečnou akcí projektu JEN 1277.

Úspěšně se rozvíjely bilaterální styky fakult a kateder v rámci meziuniverzitních smluv i mimo ně. Počet výjezdů z fakult a kateder v rámci těchto styků (tj. bez započtení výjezdů v rámci projektů) byl v roce 1995 325, počet přijetí zahraničních hostů 107. Mezi nejčastěji navštívené země (počet výjezdů vyšší než 10) patřily SRN, Slovensko, Velká Británie, Rakousko, Itálie, Francie, Polsko, USA. V pracovním poměru bylo na ZČU v roce 1995 celkem 11 zahraničních pedagogů.

Ve dnech 10.-28. července proběhl úspěšně 6. ročník Mezinárodní letní školy ZČU. Tak to vše proběhlo v roce 1995 a těch aktivit v dalších letech byla celá řada. Lze se o nich dočíst ve výročních zprávách o činnosti ZČU.

Čím ještě byste se rád za školu pochlubil?

Všemi jejími úspěchy, a to i těmi, k nimž jsem žádným způsobem nepřispěl a dokonce ani přispět

nemohl. Těším se z toho, že se založená univerzita dobře rozvíjí (dnes má cca 15 000 studentů a víc jich snad nebude chtít) a že na ní pracuje vedle kvalitních profesorů a docentů i řada mladých úspěšných odborníků. Těší i to, že se jejími čestnými doktory postupně stali osobnosti, které ZČU pomáhaly v jejím rozvoji, tak např. *Prof. Dr. Otto Herbert Hajek* (SRN), *Prof. Dr.-Ing. Jaroslav Štěpina, DrSc.* (SRN), *Prof. Ing. Vladimír Hubka* (Švýcarsko), *Prof. John Robert Whiteman* (VB), *Prof. Ernest Kulhavy, Dr.h.c.* (Rakousko), *Prof. PhDr. František Svejkský, CSc.* (USA), *Prof. Dr. August Wilhelm Scheer* (SRN), *Ing. Jiří Benda, DrSc.* (ČR), *Prof. JUDr. J. D. Eric Stein* (USA), *Prof. Dr. Ing. Jorg Maier* (SRN), *Prof. Dr. Ing. Heinz H. Schramm* (SRN), senátor státu Texas v USA *Robert J. Dole*, rektor Brunelovy univerzity ve Velké Británii *Prof. Michael John Howard Sterling, Prof. Dr. Wolfgang Hromadka* (SRN), bývalý velvyslanec USA v ČR *John Shattuck, Dr. jur., Dr.-Ing.E.h., Dipl.-Volksw.* *Heinrich von Pierer* (SRN), *Prof. RNDr. Jaroslav Kurzweil, DrSc.* (ČR) a *Prof. George J. Klir* z USA.

Těší mě i aktivity našich studentů při pravidelném pořádání veletrhů pracovních příležitostí, jejich dobrovolné dárcovství krve i úspěšná účast v soutěžích na poli odborném, kulturním i sportovním. Těší mě i zvyšující se úroveň vybavení našich laboratoří, superpočítačové centrum i naše první mobilní počítačová učebna. Pominout nelze ani nově postavenou budovu Fakulty elektrotechnické, rekonstrukci menzy a jistě, i když ještě plně nedostačující zlepšení ubytovacích podmínek zaměstnanců i studentů.

Těší mě i vliv ZČU v regionu, založení Vědecko-technického parku a velmi dobrá spolupráce s městem, krajem, BIC, Útvarem koncepce a rozvoje, Regionální rozvojovou agenturou. Ostatně bez ZČU si nelze představit ani rozvoj průmyslové zóny v Plzni, podmíněný spoluprací s nově zakládanými firmami, ani přípravu společných projektů podávaných do EU. Po jistém ústupu od spolupráce se Škodovkou (situace vznikla transformací Škodovky) se opět daří navazovat výzkumně-vývojové kontakty, zejména v oblasti energetiky a transportu.

Co Vás na škole zklamalo?

Co mě vůbec zklamalo? Vývoj naší společnosti a z toho vyplývající morální stav akademické obce, sliby, neochota, hraní si na vlastním písečku a přizemní

cíle bez jakékoliv ctižádosti. *Radim Palouš* mne poučil, že zklamání je vlastně vyvedení z klamu, a tím je ve své podstatě pozitivní. Brzy jsem se naučil brát na vědomí tvrdou realitu složité doby a správně odhadovat, co lze od lidí očekávat. Poučil jsem se, že:

1. Polovina veškeré užitečné práce je nezbytná na odstraňování důsledků práce škodlivé.
2. Ne všichni myslí své předkládané záměry vážně a slibují dokonce i to, co ani nechtějí splnit.
3. Pokud někdo začne hovořit o svých právech, je nezbytné mu okamžitě položit otázku o jeho povinnostech.
4. Je třeba vést lidi ve svém okolí k odpovědnosti.
5. Demokracie neznamená neomezenou, bezbřehou volnost.

Pravda pak je, co řekl filozof *Karl Popper*: „Demokracii nevolíme proto, že by oplývala ctnostmi, nýbrž jen proto, abychom se vyhnuli tyranii. Volíme ji vědomí si jejích nedostatků a hledáme cesty, jak je překonat.“ Širším principem než demokracie je však úcta k lidské osobnosti a tu nesmíme ztrácet, nesmíme si ji nechat vzít a musíme si ji rozhodně udržet. A to závisí jen a jen na každém z nás! Musíme jasně rozlišovat mezi duchem demokracie a jejími druhotnými, nezávaznými znaky. Duchem demokracie pak rozumím jednak svobodu odpovědné osobnosti, jednak právní stát. Mezi druhotné znaky řadím například zbytečně rozvětvenou škálu nepotřebných hašteřících se politických stran, vedených lidmi, kteří usilují v převážné míře jen o své znovuzvolení.

Pokud se dobře pamatují, představitelé ZČU se příliš neprosazovali v orgánech České konference rektorů, zato pilně pracovali v Radě vysokých škol – současný předseda Rady vysokých škol je z Vaší školy. Je za tím vědomá strategie?

To, že současný předseda Rady vysokých škol (RVŠ) je ze ZČU, není výsledkem žádného vědomého strategického záměru. Skutečnost, že po reprezentantech pražských vysokých škol (*Karel Malý, Jan Staněk, Ivan Wilhelm*) byl již podruhé zvolen předsedou RVŠ doc. *František Ježek*, je pochopitelně nejen jeho osobní úspěch. Je to i prestižní záležitost pro celou ZČU. Ptáte-

-li se čím je to, že byl zvolen již podruhé, pak musím odpovědět. Je to zřejmě díky jeho obrovskému nasazení a úmorné práci ve jménu všech vysokých škol. A podtrhuji všech. Musím zdůraznit, že před docentem *Františkem Ježkem* pracoval v RVŠ úspěšně i docent *Josef Polák*, taktéž ze ZČU.

Skutečnost, že jsem jako rektor nepříliš zasahoval do jednání ČKR, si zpětně vysvětluji tím, že jsem byl až příliš zaměstnán projednáváním rozvoje ZČU a jejích vnitřních problémů – a nebylo jich málo. Pozorně jsem však naslouchal všem kolegům rektorům a zejména v prvním období, ještě v rámci Československé republiky, jsem se těšil na naše přátelská setkávání. Byli jsme přátelé a z jednání nevanul dech konkurence, nebylo to zapotřebí. Později ovšem byla situace jiná. To je ale už jiná kapitola. Připomínám však, že jsem jako jeden z mála českých rektorů pracoval aktivně v CRE a později EUA.

ZČU systematicky buduje svůj kampus na Borech. Když porovnáám tamní rozmach třeba s nedalekým areálem Škodovky v Doudlevcích, nepřipadá mi tento kontrast úplně náhodný. Jaký je Váš názor?

Rozhodnutí o budování kampusu na Borech patří k těm šťastným. Rozsáhlé pozemky a rozestavěnou budovu Strojní fakulty jsme zdědili po předchozím vedení VŠSE a díky mu za to. Po roce 1990 bychom takové výhodně položené pozemky jen obtížně zajistili. Hned v roce 1990 jsme rozhodli, že fakulty technického zaměření půjdou na Bory (nikoliv do borské věznice!), což bylo nezbytné vzhledem ke koncepci města Plzně vybudovat na Borských polích rozsáhlou průmyslovou zónu.

O tom, jak definitivně dopadne areál Škodovky, zatím nic nevím. Víím jen, že Škodovka personálně zeštíhlela i při daleko větší produkci a zřejmě bude opouštět i nyní již pro ni zbytečné pozemky. Uvidíme.

Mohu Vás, pane docente, na závěr požádat o Váš celkový pohled na uplynulých patnáct let v našem vysokém školství?

Odpověď na tuto otázku je opravdu velmi náročná. V posledních 15 letech proběhla totiž složitá proměna vysokého školství v ČR ve zcela zvláštních podmínkách.

Jmenováním rektorem VŠSE na začátku roku 1990 jsem byl přitažen (na úkor odborné práce) k činnosti pro mne zcela nové a netušil jsem, že ve funkci rektora vysokoškolské instituce zůstanu vlastně plných osm let. Byla to doba změn a zvratů a bohužel i morálního úpadku jisté části společnosti. Zůstal jsem, a tím jsem také poznal „svých“ šest ministrů (*Milan Adam, Petr Vopěnka, Petr Pířha, Ioan Pilip, Jiří Gruša, Jan Sokol*), z nichž ani jednomu se nepodařilo dotáhnout ucelenou koncepci školství do zdárného konce. Seznamem ministrů chci podtrhnout nestabilitu politického systému, ve kterém se vysoké školství úspěšně rozvíjelo mnohdy navzdory činnosti vlád a politiků.

Dokumentovat obrovský posun úrovně našich vysokých škol uvedením rozsáhlého výčtu dílčích úspěchů je sice možné, ale tím nechci zdržovat. Stručně řečeno, na samém počátku se změnila podstatně předpoklady naší činnosti. Přestalo kádrování a začaly mít vliv pozitivní stránky demokracie. Mohli jsme (pedagogové i studenti) volně cestovat, navazovat kontakty v zahraničí, mohla se uplatňovat prospěšná iniciativa a rychle se začala zvyšovat úroveň našeho vybavení a otevíraly se nové studijní obory. Úspěšně se rozvíjela síť vysokých škol, což je rozhodně zásluhou i Akreditační komise a těch akademických pracovníků, kteří nedbali na různá doporučení (viz např. *V. Klaus*: „Chytrý, schopný pedagog si může mimo školu vydělat slušné peníze.“) a přes srovnatelně nízké platy se intenzivně věnovali činnosti své školy a práci se svými studenty.

Průběhem doby, tak jak se k horšímu měnila atmosféra ve společnosti (tunelování, krachy bank...), měnil se i životní styl našich studentů. Ovlivnění sdělovacími prostředky, reklamou i nepředvídanými možnostmi začínají mít vyšší požadavky a menší ochotu nasadit. Jsou prostě jiní. Zvýšily se rovněž počty studentů

v rozšířené síti vysokých škol. Zdá se mi, že jsme se dostali do kvantitativní pasti a na uvedené změny neumíme dosud plně odpovědět. Odpovědí může být i aktivní vědomá účast na boloňském procesu s důrazem na kvalitu a všechny jeho cíle vytyčené do roku 2010. Za jejich naplnění jsou totiž odpovědné právě univerzity. Kdo jiný má vytvářet evropský prostor vzdělávání a bádání? Odpovědnost však neznámá poslušné bezduché následování pokynů a tak připomínám:

Jedním se základních úkolů vysokých škol je vyhledávání a rozvíjení talentů, a proto se mi jeví absolvování jednotného bakalářského studia daného oboru jako ztráta nadaných. Na startovací čáře jsou totiž zároveň s velmi schopnými a ochotnými studovat i ti, co je strhávají a snižují celkovou úroveň. Vše začíná již u maturit, které v žádném případě nepředstavují dostatečnou záruku možnosti úspěšného studia na vysoké škole. Proč nemohou ti, kteří se osvědčili na střední škole a u přijímacích zkoušek, nastoupit náročnější program, a ti ostatní méně náročný? Po třech letech (i dříve) může dojít k přesunům. Samozřejmě všichni dostanou po třech letech titul „Bc“. Jen menší část pak bude navazovat další dva roky, ale na ten náročnější program. Jde to řešit i jinak, ale řešit se to musí.

Dnešní „bitva“ o studenty formou zřizování poboček vysokých škol v různých městech je jen důsledkem, podle mého soudu, přežilého systému financování za počet a ne za kvalitu. Dojít musí i k reakci na zprávy úřadů práce, aby nám nesdělávaly, že „chrlíme studenty“, které firmy nechtějí. Ty pak chtějí mozky a ne počty. Takže před námi je toho víc, než máme za sebou.

Pane docente, děkuji Vám za rozhovor a přeji hezké léto.

Vladimír Roskovec